

plechových korálů (obr. 53). Hrobové jámy mladohradištních pohřbů byly zahlobeny mělce, často pouze do půdního horizontu, nikoli do podloží, přičemž je patrné jejich řadové uspořádání. Milodary tvořily výhradně esovitě záušnice a denáry. Díky denárům lze dobře podchytit posun pohřbívání směrem k jihu v mladší době hradištní. Nejstarší denár představuje ražba Štěpána I. (997–1038), nejmladší je denár Konráda I. (1061–1092). Na přechodu mezi středohradištními a mladohradištními pohřby byl dokumentován hrob dítěte, v jehož výbavě byla přítomna jak esovitá záušnice, tak gombík zdobený granulací.

Literatura

Klanica, Z. 1973: Mladohradištní pohřebiště v Novém Poddvorově (okr. Hodonín). *Přehled výzkumů 1972*, 163–164.

Summary

The excavation in the cadastral area of Nový Poddvorov in 'Podolky' field (Hodonín District) yielded 134 graves, including 45 from the Middle Hillfort period and 83 from the Late Hillfort period. Several Middle Hillfort graves had a side niche. A horizontal stratigraphy of the burial ground was also documented – the earliest graves were situated in the north and the latest in the south. A necklace made of trefoil beads was discovered among the grave goods (Fig. 53).

Michala Přibyllová

Olomouc (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)

Neředín; Ul. Okružní, parc. č. 1656.

Novověk. Cesta. Vertikální řez. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: S-JTSK: 1122158.22, -549178.77

Na profilu stavební jámy bytového domu byl v červnu 2022 dokumentován řez staré cesty datované do novověku. Z výplně pochází drobné zlomky cihel.

Literatura

Neuveдено.

Summary

A cross-section of an old road was documented during the construction of a residential building in the cadastral area of Neředín (Olomouc District).

Marek Kalábek

Olomouc (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)

Ul. Lafayettova, Javoříčská, parc. č. 105/29, 105/30.

Vrcholný středověk – novověk. Barokní opevnění města. Vertikální řez. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o. Inv. č. 34/2022-105-1 až 34/2022-904-1.

Lokalizace: S-JTSK: 1121906.43, -547271.06; -1121879.13, -547229.48; -1121894.67, -547216.46

V červnu 2022 prořezal parovod barokní cihlové opevnění, které lze ztotožnit s detašovaným bastionem č. VIII a lunetou č. XLI. Opevnění bylo vystaveno v roce 1750 a destruováno po roce 1876 (Kuch-Breburda, Kupka 2003, 254). Pod konstrukčními vrstvami vozovky byly zachyceny vrstvy navážek a cihlové

zdi barokního opevnění. Mohutné hradby široké 2,5 m byly vystaveny z dobře vypálených cihel s menší příměsí lomových kamenů a byly dochovány 0,2 a 0,7 m pod úroveň povrchu vozovky (obr. 54). Okolní navážkové vrstvy obsahovaly sporadické nálezy středověké a novověké keramiky a velké kusy železné strusky.

Literatura

Kuch-Breburda, M., Kupka, V. 2003: *Pevnost Olomouc*. Praha: Fort-Print.

Obr. 54. Olomouc, Lafayettova ulice. Barokní hradba. Foto M. Kalábek.

Fig. 54. Olomouc, Lafayette Street. Baroque wall. Photo by M. Kalábek.

Summary

The Baroque brick wall of Bastion VIII with Lunette XLI (Fig. 54) was intersected during the construction of a hot water pipeline in Lafayettova and Javoříčská streets in Olomouc (Olomouc District).

Marek Kalábek

Olomouc (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)

Náměstí Republiky č. p. 5; parc. č. st. 143.

Novověk. Klášter. Vertikální řez. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.5963194N, 17.2566703E; 49.5967872N, 17.2564075E

Výzkum byl realizován v rámci stavebních úprav nádvoří areálu Vlastivědného muzea v Olomouci, které bylo původně postaveno jako součást kláštera klarisek (Foltýn a kol. 2005, 485–489). Sledovány byly zejména výkopové práce při rekonstrukci kanalizace. Výkop pro její uložení až na malé výjimky kopíroval trasu stávající kanalizace. Na stěnách výkopu bylo pozorováno množství inženýrských sítí recentního stáří. V průběhu výzkumu byly zjištěny reliktové zděných konstrukcí z novověku až industriálního období, např. klenba, kanálek, relikt nadzemní stavby. Objekty byly postaveny z cihel na vápennou maltu stejně jako kamenná zeď, jež byla rovněž zdokumentována. Dále bylo částečně prozkoumáno kulturní souvrství, ve kterém se nahodile vyskytovaly keramické zlomky z období středověku a novověku.

Literatura

Foltýn, D. a kol. 2005: *Encyklopedie moravských a slezských klášterů*. Praha: Nakladatelství Libri.

Summary

Remnants of brick structures from the modern to industrial periods were identified in the courtyard of the Regional Museum in Olomouc (Olomouc District), along with cultural layers containing pottery fragments from the medieval and modern periods.

Jakub Vrána

Olomouc (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)

Ul. Opletalova, parc. č. 116/31, 116/32, 330.

Mladohradištní období (RS4), vrcholný středověk – novověk. Pohřebiště/hřbitov, sídliště. Skupina/sít sond. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Olomouci.

Lokalizace: WGS-84: 49.5949167N, 17.2507550E

Okolí olomouckého kostela sv. Mořice patří do oblasti historického jádra města, kde bylo v minulosti zaznamenáno osídlení jak z pravěku, tak středověku. Zvláště významné situace se podařilo dokumentovat v 70. letech 20. století v místě staveniště obchodního domu Prior (Bláha 1975). Záchranný archeologický výzkum byl v zasažené ploše vyvolán rekonstrukcí vodovodu jižně, jihozápadně a západně od lodi chrámu. V předstihu byly ručně vykopány tři archeologické sondy v místech plánovaných pracovních jam. Souběžně se stavbou byl prováděn dohled a dokumentace archeologických situací zaznamenaných v liniových výkopech. Výzkum byl realizován v průběhu dubna a května 2022.

Jelikož se u kostela sv. Mořice pohřbívalo až do roku 1784, bylo možné očekávat archeologické nálezy související právě s ukládáním lidských ostatků. Jejich pozůstatky se v druhotných neanatomických polohách nacházely takřka v průběhu celé stavby. Společně s nimi se ve vrstvách vyskytovaly také zlomky keramiky, převážně z průběhu 12. až 14. století, mince, součásti oděvů zemřelých a drobné svátostky v podobě různých medailonků a křížků. Mezi nimi lze vyzdvihnout nález fragmentu textilní čelenky zdobené kovovými pozlacenými dracouny, říčními perlami a českými granáty (obr. 55) nebo například torzo relikvíře z barevného kovu i s dochovanou relikvíí. Čelenka byla nalezena společně s částí lidské lebky. Mezi ní a lebeční stěnou zůstaly dochovány vlasy pohřbené ženy.

Areál pohřebiště vymezovala až do jeho zrušení hřbitovní zeď. Její dvě části (starší a mladší) se podařilo odkrýt při východním okraji severojižního průběhu vedení ulice Opletalova. Mladší zdivo bylo dokumentováno pouze na profilu výkopu pro kanalizaci. Pravděpodobně z něj zůstala jen tenká skořepina a původní šířka byla poničena kanalizačním vedením již

v minulosti (obr. 56). V celé své šířce (přibližně 80 cm) se dochoval základ starší zdi, která ve stejném směru předstupovala ještě více na západ, tedy blíže ke kostelu. Na několika následujících místech trasy vodovodu byly zjištěny rovněž zbytky dalších zděných konstrukcí. Jejich interpretace vzhledem k malému rozsahu realizovaných prací zůstává velmi nejasná. Lze však do jisté míry předpokládat, že by mohly být spojovány s některými hřbitovními kaplemi známými z písemných pramenů (Bláha 1980).

Vedle archeologických nálezů a situací, které souvisejí s fungováním hřbitova v prostoru kolem chrámu sv. Mořice, byly dokumentovány také ojedinělé zbytky středověkých odpadních vrstev, orientačně datovaných do průběhu 12. a 13. století, jež dokládají existenci hospodářských dvorků. Z nich se podařilo vyzvednout několik fragmentů dřev, několik kusů kůží, mezi nimiž byla rozpoznána část boty, a kus vlněné textilie s keprovým vzorem a zachovaným pevným okrajem (obr. 57), která je v prostředí středomoravských měst dosud poměrně výjimečným nálezem.

Obr. 56. Olomouc, Opletalova ulice. Pozůstatek mladší hřbitovní zdi. Foto J. Novák.

Fig. 56. Olomouc, Opletalova Street. Remnant of a later cemetery wall. Photo by J. Novák.

Obr. 57. Olomouc, Opletalova ulice. Fragment vlněné textilie s keprovým vzorem a zachovaným pevným okrajem. Foto J. Novák.

Fig. 57. Olomouc, Opletalova Street. Fragment of woollen textile with herringbone pattern and preserved seam finish. Photo by J. Novák.

Obr. 55. Olomouc, Opletalova ulice. Detail textilní čelenky zdobené kovovými pozlacenými dracouny, říčními perlami a českými granáty. Foto J. Novák.

Fig. 55. Olomouc, Opletalova Street. Detail of a textile headband adorned with gilded metal guimpé, freshwater pearls and Bohemian garnets. Photo by J. Novák.